

TÜRK - AVRASYA ÜNİVERSİTESİ

Doç. Dr. Emin D. AYDIN
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İletişim Fakültesi

GİRİŞ :

Günümüzde, ideolojinin yerini pragmatik çıkar ilişkilerinin ve her alanda işbirliği çabalarının aldığı, iletişimin her zamankinden daha fazla önem kazandığı, bilgi ve enformasyonun ekonomik ve teknolojik kalkınmanın motor gücü haline geldiği bir dünya düzeyinde, her toplumun, kendi geleceğini güvenli, sağlam ve müreffeh bir temele oturtabilmesi açısından, sürekli bir çaba ve çalışma içinde bulunması bir zaruret halindedir.

Yeni dünya düzeni içinde, eskiden büyük bir çoğunluğu esaret altında yaşayan Türk dünyası yeni bir potansiyel güç odağı olarak ortaya çıkmış, fakat bu potansiyel güç odağının dünya dengeleri içinde yerini alabilmesi için "birlikte hareket etme, güçlerini birleştirme, her alanda işbirliği, ve bütün bu ortak çabaları düzenleyecek etkin bir koordinasyon" şeklinde özetlenebilecek bir organizasyonun gerekliliği kendini hissettirmiştir.

Bu yüzden, önümüzdeki 10-15 yılın dünya gündeminin birinci maddesini oluşturan "Yeni Dünya Düzeni"nin oluşturulması sürecinde, Türkiye'nin de kendine düşen saygın ve önemli yeri edinmesi açısından, toplumun birçok kurumunun üstlenmesi gereken sorumluluklar ve görevler vardır. Bu bağlamda, üniversitelere de çok önemli ödevler düşmektedir. Böyle bir etkin koordinasyonun kilit gereksinmesinin ise, iyi bir **bilgi ve enformasyon** ağının kurulması ve bu ülkelerin herbiri hakkında yoğun bir **bilgi birikimi** sağlanması olacağı açıktır.

Bilgi teknolojisi, birçok şaşırtıcı ve önemli işlemleri çözümlerken, aynı zamanda, gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi, gelişmiş, otomasyon

ve (robot)'lu toplumlar da yeni sorunlar yaratmaktadır. Gelişmiş ülkelerde sorunlar, bilgi çöplüğü, güvenlik, tamamlık, karar verme, yabancılaşma gibi konularda yoğunlaşırken, gelişmekte olan ülkeler bunlara ek olarak, teknolojik, ekonomik, kültürel, siyasi-hukuki bağımlılık, ithal edilen teknolojinin işlevsel kullanımı gibi sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır. Bu gelişmeler ve beraberinde getirdikleri sorunlar, gereksinim duyulduğunda en güncel, en doğru bilgiye anında erişmenin temelini oluşturmaktadır.

BİR PROJE ÖNERİSİ:

Öngördüğümüz projenin amacı, Türk dünyasını ortak değerler, idealer ve yaşam sistemi altında birleştirmek; karşılıklı işbirliğini en ileri seviyeye getirerek, bir yandan her ulusun kendi bağımsızlığını, kimliğini ve kültürel özelliklerini korumasını desteklerken, diğer yandan da ilgili ülkelerin ortak bir dil, eğitim sistemi, ekonomik ve politik sistem ve hayat biçimi ve felsefesi benimsemesini sağlamak ve böylece karşılıklı anlayış kardeşlik ve dostluk bağlarını ve iletişim imkanlarını geliştirmek suretiyle her alandaki işbirliği ve ortak hareket potansiyelini arttırmaktır. Türkiye ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri arasındaki üniversitelerarası işbirliği, sosyal, ekonomik, siyasal, tarım, sağlık, eğitim, askeri, kültürel, hukuki, teknik, askeri vb. alanlardaki karşılıklı yatırım, işgücü transferi, teknolojik işbirliği, eğitim, sağlık vb. gibi konulardaki gerekli bilgilerin değiş tokuşu, tartışılıp değerlendirilmesi ve ortak projelerin planlanması işlevini üstlenecektir. Kurulacak **Bilgi Bankası** ise, tüm ilgili ülkelerden sürekli gönderilerek depolanan bilgilerin, bireysel kullanıcıların ve yatırımcıların da kullanımına, (istedikleri ortamda; basılı, görsel-ışitsel, çevrimiçi, bol-medya olarak) ve yararlanmasına açık bir merkez olacaktır.

PROJENİN HEDEF KİTLESİ VE KAPSAMI :

Projenin hedef kitlesi bir İletişim Fakültesi koordinatörlüğünde, öncelikle Türkiye ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerdeki üniversiteler, akademisyenler, eğitimciler, araştırmacılar, planlamacılar, bürokratlar, kamu ve özel kurumların üst ve orta kademe yöneticileri arasındaki işbirliğini ve ortak çalışmalarını sağlamak ve elde edilen sonuçları ilgili ülkelerdeki tüm sektörlerin (Kamu ve Özel) kullanımına sunmak suretiyle, ortak çıkarların gerektirdiği projeleri ve işbirliğini geliştirmektedir.

HEDEFLER :

Projenin hedefleri genel olarak şöyle özetlenebilir :

- Akademik kuruluşlar arası, ortak çıkarlara uygun bir eğitim progra

mı ve planlaması geliştirerek, ülkeler arasında bir benzerlik ve uyum sağlamak,

- Akademik meslek mensuplarını, planlamacıları, yöneticiler ve araştırmacıları dönemselsel olarak biraraya getirerek, ortak amaçlara uygun projeler geliştirmek, işbirliği imkanlarını arttırmak ve ilgili ülkelerdeki gelişme ve kalkınma hedeflerine yönelik bilgi alışverişini ve birliğini sağlamak; ve bu amaçla yeni fikirler ve yöntemler geliştirmek,

- Okullarda okutulan ders kitaplarının, gramer, ortak bir yaşam felsefesinin ve kültürünün oluşturulması yönünde yeniden düzenlenmesi,

- Eğitim sisteminin, tüm ilgili ülkelerde, yeniden düzenlenerek birbirine uyumlu hale getirilmesi,

- Teknolojik, kültürel, siyasal, ekonomik, askeri vb. konularda işbirliğini arttıracak projeler geliştirilmesi,

- Tüm ilgili ülkelerde, çoğulcu demokrasinin; laik düzenin; hukuk devletinin; sosyal güvencelerin; akılcı bir serbest piyasa düzeninin ve çağın gereklerine uygun ve modernleşmeyi hedefleyen, bilime ve aklı dayanan bir yaşam felsefesinin benimsenmesine ve geliştirilmesi ne yardımcı olmak,

- **Bilgi Bankası ve ağını oluşturmak,**

- Her alanda, çağın gereklerine ve ortak çıkarlara uygun benzer kurumsal yapılar oluşturulmaya çalışılırken, diğer taraftan da toplumun ana malzemesini oluşturan insan faktörünü eğitmek.

YÖNTEM :

Programın yürütülmesi, **dönemselsel seminerler** ve **sürekli iletişim** şeklinde özetlenebilecek iki yönlü bir çalışmayı gerektirmektedir. Her yıl, belirlenecek zamanda ve tarihlerde, ilgili üniversitelerden birinin bulunduğu veya seçeceği bir kentte düzenlenecek bir veya birkaç haftalık seminer/ler programı, işbirliğinin dinamik ve icrai nitelikteki cephesini oluştururken, yıl boyunca sürecek ve bilgi birikimi oluşturmaya yönelik sürekli bilgi akışı da tamamlayıcı bir faaliyet olarak yürütülecektir.

ARAŞTIRMA TEŞVİK ÖDÜLLERİ VE BURSLAR :

Her yıl, **Türk - Avrasya Üniversitesi**'nin amaçları doğrultusundaki konularda araştırmalar yapan üç kişiye, aralarında derecelendirme yapmak

suretiyle, özel birer ödül verilecektir. Ayrıca, ortak fon içinden, her sene belli sayıda araştırma bursu sağlanır. Bunun yanı sıra ilgili ülkeler, uygun gördükleri takdirde, kendileri de teşvik ödülleri ve burslar verebilirler.

PROJENİN SOMUTLAŞTIRILMASI:

Türkiye'nin kültür merkezi olan İstanbul'da bulunan, **Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi**'nin öncülüğü ve koordinatörlüğü altında, öncelikle Orta Asya Türk Cumhuriyetleri üniversitelerinin katılacağı bir **Üniversitelerarası İşbirliği Ağı**'nın (veya **Üniversitelerarası İşbirliği Konseyi**'nin) kurulması bunun **Türk - Avrasya Üniversitesi**'ne dönüştürülmesi ve her sene dönemsel olarak üniversitelerden birinin bulunduğu bir kentte toplanarak fikir alış verişinin yapılacağı, gelecek hakkındaki projelerin tartışılacağı ve geçmiş uygulamaların gözden geçirilip değerlendirileceği bir dizi seminerler düzenlenmesini öngörmekteyiz. Bu özellikleriyle, kurulmasını teklif ettiğimiz üniversitenin bir "**gezici üniversite**" modelinde olacağı vurgulanmalıdır. Ayrıca, **Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi** bünyesinde, görsel, işitsel stüdyoların ve bilgisayar merkezinin olması nedeniyle, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri konusunda her türlü sosyal, teknolojik, ekonomik, siyasal, tarım, sağlık, eğitim, askeri, kültürel, hukuki vb. bilgilerin depolanacağı ve bu bilgilerin sürekli gözden geçirilip güncelleştirileceği ve tüm ilgili ülkelerin yararlanacağı bir başvuru merkezi olacak bir **Bilgi Bankası** da oluşturmak amacındayız.

Böylelikle, adeta **Türkiye'nin gözü ve kulağı** haline gelecek olan bu yeni üniversite ile, tüm ilgili üniversitelerde daha güncel konularda araştırma yapma olanakları doğacağı gibi, rafta kalan **atık bilgi** yerine, süzgeçten geçen **yararlı bilgi** ilkesi benimsenmiş olacak.

Son iki yılın gelişmelerinin, bölgede, başlangıçta Türkiye için öngörülenden daha olumsuz yeni dengeler ortaya çıkarmış bulunduğu gerçeğinin de gözönünde bulundurarak, karşılıklı eşitliğe ve işbirliğine dayandırılacak böyle bir projenin, tüm taraflar için yararlı sonuçlar doğuracak bir örgütlenme biçimi yaratacağına inanmaktayız.

KAYNAKÇA

VURAN, A.; **Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, Üniversiteler Arası İletişim Ağı**, Avrupa-Arap Gezici Üniversitesi, M.Ü.İletişim Fakültesi, IX.Toplantı, 17-24 Nisan 1993, İstanbul.